

SUCCESVOLLE LEDENBIJENKOMST HISTORISCHE VERENIGING

Ongeveer 50 mensen waren op 11 mei aanwezig op de ledenbijeenkomst van de Historische Vereniging Warder. Ze hebben genoten van een succesvolle avond met een boeiend programma.

voortgang van het werk

Voor de pauze presenteerde het bestuur de voortgang van de werkzaamheden van de vereniging. Van alle panden in de bebouwde kom zijn foto's inmiddels gedigitaliseerd. Dat maakt het mogelijk om deze foto's straks via de website voor iedereen zichtbaar te maken. Op dit moment wordt er druk gewerkt om de foto's van de panden aan de IJsselmeerdijk ook te digitaliseren.

De vereniging beschikt over de verslagen van de gemeenteraad van 1871 tot 1892 en van 1945 tot 1970. Bij de verslagen uit de 19-de eeuw gaat het om handgeschreven verslagen. Vaak is dat handschrift echt het ouderwetse schoonschrift en is het goed te lezen. Maar soms is dat wat minder. Vanaf ongeveer 1930 zijn de verslagen getypt. Ook die verslagen worden digitaal gemaakt, zodat iedereen die later via de website kan inzien. Ze bieden een schat aan informatie wat er in Warder allemaal gebeurd is. Het vraagt de nodige menskracht om dat uit die verslagen te halen. Hans Hellingman riep de aanwezigen dan ook op om mee te helpen en spontaan kwam daar meteen reactie op.

Een groepje interviewt de oudste Wardernaren om van hen te horen hoe het leven in hun jeugd was: in en om het huis, de school, beroepen, winkeltjes enzovoort. Die interviews gaan gestaag voort. Zodra die interviews voldoende informatie hebben opgeleverd, zullen de onderwerpen in die interviews worden uitgewerkt.

Jaap Molenaar heeft heel veel materiaal geschonken over de ruilverkaveling in 1960. De ruilverkaveling heeft een enorme verandering voor Warder betekend. Met het materiaal van Jaap kan de historische vereniging dat gaan uitpluizen. De opzet is om daarover in het najaar een presentatie te geven. En natuurlijk zal er een artikel over de ruilverkaveling worden gemaakt.

Een andere groep houdt zich bezig met de oude geschiedenis van Warder. Veel energie is tot nu toe gestoken in het achterhalen van de geschiedenis van de voormalige kruiskerk. Ondanks de moeizame zoektocht, levert dat toch steeds meer informatie op. Zo zijn onderdelen van de kruiskerk gevonden op anderen plekken. De preekstoel en doopboog bij het Catharijne convent in Utrecht. Waarschijnlijk een gebrandschilderd raam met wapens van oude Warderse families in de Sint Bavokerk in Haarlem.

Op dit moment is deze groep daarnaast bezig om historische kaarten van Warder te verzamelen.

Gevelstenen; oproep om medewerking

Het bestuur heeft ook nog wensen. Eén daarvan is om alle gevelstenen die er in Warder zijn en zijn geweest te inventariseren.

Een groot aantal (vaak oudere) huizen in Warder heeft een gevelsteen. U weet wel, zo'n steen met inscriptie "De eerste steen is gelegd door op(datum)". De vereniging wel graag deze stenen fotograferen en een foto van het pand te maken. Dit willen we in de komende maanden gaan doen. Mocht uw huis zo'n gevelsteen hebben, zal de vereniging u binnenkort benaderen om u te vragen om de steen en het huis te mogen fotograferen.

De meeste gevelstenen zijn goed zichtbaar vanaf de weg. Er zijn echter ook huizen die gesloopt zijn, waarvan de gevelsteen wel bewaard is. Mocht u zo'n gevelsteen hebben en uw medewerking willen verlenen, kunt u dit kenbaar maken door een e-mail te sturen naar info@historischwarder.nl of een telefoontje aan Hans Hellingman, 0299-403605.

vitrinekast voor tentoonstellen materiaal

Als tweede onderdeel presenteerde Rob van Gerve de financiële resultaten van 2011. De vereniging heeft meer inkomsten binnen gekregen dan was verwacht, vooral doordat er meer mensen lid zijn geworden. Volgens goed Hollands gebruik is het bestuur zuinig geweest. De uitgaven zijn lager dan verwacht. Alles tezamen heeft de vereniging een overschot over 2011 van ruim €3.400. Het financieel jaarverslag is goedgekeurd door de kascommissie. Sabine Trijens ontving dank voor haar inzet om de financiën van de vereniging goed op orde te houden.

De leden stemden in met het voorstel van het bestuur voor de bestemming van dat bedrag. Dat betekent onder andere dat er in Sennies eetcafé een prachtige vitrinekast gaat komen waar historisch materiaal tentoon gesteld gaat worden.

Het eerste deel van de avond sloot af met een dank aan allen die een extra steentje aan het werk van de vereniging hebben bijgedragen. Anneke en Anja Arzoni, Joop Bridië en Thea Lendfers voor het ophalen van de contributie en het verspreiden van het jaarboek 2011. Erwin Weenink voor zijn noeste werk voor de kadastrale geschiedenis.

kadastrale geschiedenis op de website

Na de pauze opende Hans Hellingman met een primeur. Hij liet een voorproefje zien van kadastrale informatie die binnenkort via de website voor een ieder te zien is. Vanaf 1830 kun je zien wie de eigenaar was van een perceel, wat het beroep van de eigenaar was, of er gebouwd of verbouwd is enzovoort. Bij elk perceel zijn ook foto's gevoegd van het perceel. Eerst zullen de gegevens van Warder 1 tot en met 20 op de website geplaatst worden. Dat gebeurt voor eind mei. Daarna zullen elke kwartaal de volgende 20 huisnummers op de website komen.

de geschiedenis van het landschap

Het officiële programma sloot af met een presentatie van Lia Vriend over de geschiedenis van het landschap Zeevang en Warder. Eerst vertelde ze hoe het landschap van Noord-Holland er 5000 jaar geleden uitzag. Zeevang was destijds een uitgestrekte Waddenzee. Door de aanvoer van zand en klei met de getijdenstroom verlandde uiteindelijk deze Waddenzee. Het bleef een nat gebied, maar het veranderde geleidelijk van een zout kweldergebied in een zoetwateromgeving. Er ontstond een moeras waarin onverteerd plantenmateriaal leidde tot veenvorming. In de loop van duizenden jaren werd een metersdik veenpakket gevormd dat boven zeeniveau uitstak. Bij Warder kan dat wel 4 tot 6 meter dik zijn geweest en lag het maaiveld ruim 3 tot 5 meter hoger dan nu. In de 10-de eeuw werd het klimaat droger. Mede door een betere afwatering via veenrivieren verdroogde de toplaag en werd deze beter begaanbaar. De eerste bewoners begonnen het veengebied te ontginnen door talloze sloten te graven en akkers aan te leggen. De sloten liepen evenwijdig aan elkaar naar de bestaande veenstroom de IJe en de gegraven watering de Wijzend, die het water afvoerden naar het Almere (de latere Zuiderzee). Lia toonde luchtfoto's waar deze veerverkaveling en waterlopen duidelijk op te zien waren. Door de verbeterde afwatering begon het onverteerde plantaardig materiaal in het veen alsnog te verteren. Het gevolg was dat het veen begon in te klinken, de bodem begon te dalen. Akkers en dorpen werden dan naar hoger gelegen delen verplaatst. De veengrond werd te nat voor akkerbouw en werd nadien gebruikt voor weiland. Doordat het land daalde, stagneerde de afwatering, had wind vrij spel op het water en kalfde de grotere wateren af. Zo werden de veenrivieren steeds breder en ontstonden de meren Beemster en de Schermer. Het veengebied kwam onder zeeniveau te liggen. Er moesten terpen en dijken worden aangelegd om droge voeten te houden. Door de aanleg van dijken

kon het binnenwater niet meer op natuurlijke wijze afstromen. Dit moest nu met spuisluisjes gebeuren zoals bij Schardam en Edam. Bij laag water ging de sluis open en bij hoog water dicht. Van de 15-de tot de 19-de eeuw gebeurde de afwatering met windmolens. Zo ontstond het 'poldersysteem'.

De Zeevang werd door de eeuwen heen vaak geteisterd door dijkdoorbraken en overstromingen. Sporen hiervan zijn nog te zien bij de diverse 'braken' of 'wielen' langs de IJsselmeerdijk. Het buitendijks gebied of voorland diende vroeger als buffer ter bescherming van de zeedijk. Ook het voorland viel grotendeels ten prooi aan de 'waterwolf' en verdween in de golven. Op enkele plaatsen langs de IJsselmeerdijk zijn nog smalle stroken voorland aanwezig zoals de Oosterkoog bij Etersheim en Schardam en bij het Warder zwembad. En zo kwam na een uur een eind aan een boeiende presentatie. Na afloop kreeg Lia dan ook een welverdiend applaus en een bos bloemen.

voorproefje ruilverkaveling 1960

Toen sloot het officiële gedeelte. Als “toetje” volgde nog een doorlopende diapresentatie van wat mooie dia’s van de ruilverkaveling. De verwachting was dat iedereen wat zou gaan rondlopen en een drankje zou gaan halen. Maar neen, de aanwezigen bleven geboeid zitten. En dat na een vergadering die al ruim 2 uur had geduurd! Druk werden de dia’s van

commentaar voorzien. Dat belooft nog wat voor de bijeenkomst in het najaar als de ruilverkaveling volop op het programma staat!

En zo sloot diep in de nacht een zeer succesvolle bijeenkomst.